

۱۳۶۱/۳/۴

مبانی نظری مدل تدریس بحث گروهی

مؤلفان

ملیحه مظفری

خدیجه نوروزی

نشر اراده

۱۳۹۴

سرشناسه	: مظفری، ملیحه، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی نظری مدل تدریس بحث گروهی / مولفان ملیحه مظفری، خدیجه نوروزی؛ ویراستار راضیه مظفری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات اراده، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۶۳-۱۵-۹ : ۸۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: کار گروهی در آموزش و پرورش
شناسه افزوده	: نوروزی، خدیجه، ۱۳۵۹ -
شناسه افزوده	: مظفری، راضیه، ۱۳۶۰ -، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ۲م۶۳/۱۰۳۲LB
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۳۹۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۸۷۵۰۸

نام کتاب: مبانی نظری مدل تدریس بحث گروهی

مولف: ملیحه مظفری. خدیجه نوروزی

ناشر: نشر اراده

ویراستار: راضیه مظفری

نوبت چاپ و سال چاپ: اول - ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپخانه: نگین تهران

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۶۳-۱۵-۹

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران-میدان انقلاب - خ کارگر شمالی - خ فرصت شیرازی - پلاک ۲۰ - واحد ۲

تلفن: ۰۲۱۶۶۵۹۶۵۲

فهرست مطالب

صفحه

عناوین

۵	مقدمه
۷	ویژگی های معلم در هزاره سوم
۱۴	مبانی نظری بحث پیرامون فعالیت و کار گروهی
۲۶	ضرورت و اهمیت کار جمعی از نظر روایات اسلامی
۳۰	آسیب انواع کار گروهی
۴۰	فعالیت گروهی از دیدگاه امام علی (ع)
۴۸	کار تیمی
۵۱	اهمیت کار گروهی در آموزش
۵۶	اهمیت کار گروهی در مدرسه
۵۸	الگوی تدریس چیست؟
۵۸	چهار ویژگی خاص در تعریف تدریس
۶۱	الگوی عمومی تدریس
۵۹	تقسیم بندی روش تدریس
۶۲	روش های فعال تدریس
۶۲	روش تدریس بارش فکری
۶۵	مراحل اجرا در الگوی حل مسئله -
۶۶	الگوی تدریس بدیعه پردازی
۶۹	روش تدریس آزمایشی (آزمایشگاهی)
۷۰	اعتماد، کلید کار گروهی
۷۹	دلایل نیاز به کار گروهی در مدارس

۸۱	مدلهای بحث گروهی در کلاس
۸۴	طرح قضاوت عملکرد
۸۷	طرح روشن سازی طرز برخورد « تلقی »
۸۹	طرح تدریس اعضای گروه
۹۳	روش تدریس بحث گروهی
۹۷	چه دروس و موضوع هایی را می توان با روش بحث گروهی تدریس کرد؟
۱۰۲	آمادگی قبل از شروع کار گروهی
۱۰۵	مراحل اجرای روش تدریس بحث گروهی
۱۱۲	منابع

مقدمه

تمامی انسان‌ها در هر گروه و جامعه‌ای با توجه به توانایی‌ها و شرایط حاکم، با همکاری یکدیگر به بقای خود و دیگران کمک کرده‌اند. هرچه فرد در برقراری ارتباط در جامعه با دیگران موفق‌تر عمل کند و در واقع هوش اجتماعی بالاتری داشته باشد، زندگی بهتر و راحت‌تری را تجربه خواهد کرد. یادگیری تکنیک‌های همکاری و برقراری ارتباط با دیگران یکی از ضروریات مهم در زندگی هر کودکی محسوب می‌شود. زمانی که فرد در سنین پایین همچون دوران دبستان آموزش ببیند، این آموزه‌ها در وی درونی شده و سبب خواهد شد در آینده در زندگی موفق‌تر عمل کند.

زمانی که بچه‌ها با همکاری یکدیگر به صورت جمعی به دنبال دستیابی به هدفی مشترک هستند، خواهند توانست به انجام پروژه‌ای دست بزنند که به تنهایی قادر به انجام آن نبوده‌اند. همچنین کار گروهی به بچه‌ها کمک می‌کند که کارهایی که در آن‌ها مهارت بالایی ندارند، بهتر شوند، مانند صبور بودن، کار کردن براساس برنامه‌های از پیش سازمان یافته، کار کردن در سر وقت.

زمانی که بچه‌ها هدفی مشترک را دنبال می‌کنند، مجبور خواهند شد برای انجام مسئولیت محول شده به گروه با یکدیگر ارتباط برقرار کنند، حرف بزنند، به نظرات دیگران گوش بسپارند و نظرات خود را بیان کنند و از همه مهم‌تر مجبور خواهند شد تا خجالتی بودن را فراموش کنند. کار گروهی به بچه‌هایی که در یک کلاس هستند، اما ارتباط چندانی با یکدیگر ندارند، امکان دوست شدن برایشان فراهم می‌کند.

کارهای گروهی اغلب کارهای گسترده‌تر و پیچیده‌تری نسبت به فعالیت‌های فردی هستند به همین سبب زمانی که بچه‌ها در پروسه کار وارد می‌شوند، مطالب بیشتری را فرا خواهند گرفت، همچنین با کار گروهی بچه‌ها می‌توانند در زمانی کمتر، مطالب بیشتری را یاد بگیرند و چون خود آنها نیز در فرایند کار درگیر بوده‌اند، کیفیت یادگیری آنها نیز افزایش خواهد یافت.

بچه‌ها زمانی که در گروه هم‌سالان خود قرار می‌گیرند و به فعالیتی یکسان می‌پردازند، ناخودآگاه حس رقابتشان برانگیخته می‌شود و فعالیت بیشتر و بهتری انجام خواهند داد، در نتیجه کلاس فعال و پویاتر خواهد شد و همه بچه‌ها برای آن که از دیگران عقب نمانند، تلاش خود را افزایش خواهند داد.

در ابتدای کار بچه‌ها آموزش لازم رابینند که تمامی اعضای گروه باید با هم کار کنند، همه چیز را با هم بررسی کرده و در خصوص تمامی مسائل با هم گفتگو کنند و کارها را با توجه به مهارت‌های فردی افراد گروه تقسیم کنند و برای انجام این کار بهتر است هر یک از اعضا ابتدا در خصوص توانایی‌هایی که دارد و فکر می‌کند برای انجام کار گروهیشان راهگشا است، با دیگران مشورت کند. یکی دیگر از مسائلی که از همان ابتدای امر لازم است تا هر یک از اعضا بدون خجالت کشیدن از یکدیگر مطرح کنند، مسئولیت‌هایی است که فرد از پس آن برنمی‌آید اما به او محول شده است.

مشخص کردن کارهای هر یک از افراد گروه یکی از مراحل مهم کار گروهی است. اتفاقی که در بیشتر کارهای گروهی در مدرسه می‌افتد آن است که یک نفر تمامی کارهای کل گروه را به تنهایی انجام می‌دهد. یکی از دلایل اصلی بی‌علاقگی به کار گروهی و ترجیح کارهای فردی نیز همین مساله است. حتی بسیاری از پدر و مادرها نیز زمانی که متوجه می‌شوند کودکشان به عنوان عضوی از گروه به انجام فعالیتی پردازد با یادآوری خاطرات تلخ خود نظر مساعدی در این زمینه نشان نمی‌دهند و به جای ترغیب بچه‌ها به گروهی عمل کردن، آن‌ها را به سمت فردگرایی سوق می‌دهند. برای آن که کار در میان اعضای گروه به صورت منصفانه‌ای تقسیم شود، بهتر آن است که معلم خود برای کاری که انجام داده است، توضیحاتی به صورت کتبی یا شفاهی ارائه کند.

برای آن که بچه‌ها بتوانند در کنار یکدیگر به طور صمیمانه کار کنند، بهتر است علاوه بر آن که معلمان بر کارشان نظارت دارند، یک نفر هم به عنوان سرگروه به کارها نظم بدهد. در واقع کلید برگزاری جلسات موفق گروهی، داشتن یک سرگروه است، کسی

که جلسه را هدایت می کند. البته لازم نیست که ریاست را همیشه به یک نفر سپرد، بلکه بهتر است همین کار به صورت گردشی به اعضای گروه سپرده شود. (طاهرامانی، ۱۳۸۷)

ویژگی های معلم در هزاره سوم

جامعه ی بشری در سایه ی پیشرفت علم و تکنولوژی مدرن اطلاعاتی، لزوم توجه به زندگی توأم با کرامت انسانی را دریافته است.

امروزه جهان با مسائل رعب انگیزی روبرو است: جنگ، افول اقتصادی، بیماری های نظیر ایدز و هپاتیت، فقر، بیسوادی کلاسیک و کارکردی، و... از مواردی هستند که هرچند نسل بشر را در این کره ی خاکی تهدید می کنند، اما خود محصول ناآگاهی، بی خبری و خودمحوری نوع بشر هستند. تمدن برای پیشرفت و توانمندی انسان امکانات بالقوه ی فراوانی دارد، اما آیا انسان برای دستیابی صحیح به دانش موجود و تقسیم صحیح منابع و سهم نمودن تمام افراد در تعالی بشریت آموزش لازم دریافت کرده است؟ آیا نظام آموزشی موجود، به گونه ای هست که منجر به جذب دانش سودمند، قابلیت تعقل، مهارت ها و ارزش ها گردد؟

در قرن ۲۱، برای رسیدن به توسعه ی پایدار به تفکرات جدید، روش های آموزشی متنوع، رویکردهای آموزشی نو و دیدگاهی متفاوت نسبت به علم و فرهنگ نیاز داریم. تنها آموزشی مناسب است که بتواند دنیایی امن و سالم را ایجاد و تضمین نموده و در کنار پیشرفت های عظیم علمی، صنعتی و اجتماعی، همکاری های بین المللی را جهت دستیابی به توسعه ی پایدار جهانی تشویق کند. برای دسترسی به توسعه ی پایدار نیاز به آموزش تفکر انتقادی است. (مجتبی چابک، ۱۳۸۸)

ذکر ویژگی های معلمین در قرن ۲۱ به منزله ی این نیست که تا کنون معلمین دارای این ویژگی ها و صفات نبوده اند، ولی از آنجایی که قرن بیست و یکم، قرن اطلاعات، ابتکار، مهارت و سرعت می باشد، بنابراین ویژگی های معلم نیز در این قرن باید افزون تر از قبل بر اساس این اصول باشد و به آن ها توجه بیشتری مبذول گردد.